

Den 20. juni 2019

Det Veterinærmedicinske Råds anbefaling til baggrund og målsætning for antibiotikaforbrug med særligt fokus på svin 2019-2022

Det Veterinærmedicinske Råd anbefaler på basis af videnskabelig evidens og anerkendt viden med udgangspunkt i punkt A-Ø og rådets kommissorium¹:

1. at forbruget af antibiotika til produktionsdyr løbende monitoreres og vurderes på dyreartsniveau i perioden 2019-2022
2. at den anvendte mængde antibiotika til svin i målsætningen, som hidtil, opgøres i kilogram aktivt stof i absolutte tal, og at forbruget samtidigt opgøres på andre anerkendte måder fx dosisbaseret
3. at antibiotikaforbruget til svin reduceres med 2% om året i perioden 2019-2022, i alt 8% i forhold til forbruget af kilogram aktivt antibiotika i 2018²
4. at Gult kort-ordningen løbende vurderes
5. at udfasningen af lægemiddelzink gennemføres ved en reduktion på 25% om året i perioden 2019 – 2022 med udgangspunkt i forbruget for 2018
6. at udviklingen i antibiotikaforbruget for dyrearterne svin, kvæg og mink følges tæt af Fødevarestyrelsen og vurderes løbende af Det Veterinærmedicinske Råd
7. at oversigt over mikrobiologisk fund og resistensforhold ved diagnostik af luftvejs- og tarminfektioner hos husdyr løbende gøres tilgængelige for Rådet uafhængigt af, på hvilket laboratorium nationalt og internationalt det diagnostiske arbejde er udført
8. at fortsat monitorering af husdyr-MRSA løbende vurderes i Det Veterinærmedicinske Råd i lyset af de igangværende forskningsindsatser
9. at der sikres uddannelsesmæssige tiltag og informationskampagner for dyreejere og personer, der arbejder med produktionsdyr
10. at Det Veterinærmedicinske Råd løbende følger udviklingen i de under Veterinærforsøg III igangsatte forskningsprojekter og andre forskningsprojekter relevante for Rådets arbejde
11. at følge brugen af antibiotika, herunder dosis-regime (relation til officielle anbefalinger og SPC'et)
12. at de tidligere nævnte forskningsindsatser (punkt Ø) anbefales effektueret
13. at følge effekten af antibiotika og nedbrydningsprodukter heraf på miljøet (jord, luft og vand).

Rådet agter at komme med en anbefaling for målsætning for de øvrige produktionsdyrearter ved førstkommende lejlighed.

¹ Fra Rådets kommissorie: ”Rådet skal komme med konkrete anbefalinger til reduktion af antibiotikaforbruget under hensynstagen til samtidig udfasning af lægemiddelzink.”

² Svarende til en reduktion på 5.973 kg aktivt stof ved udgangen af 2022 i forhold til 2018

Det Veterinærmedicinske Råd lægger en række forudsætninger til grund for sine anbefalinger til nye målsætninger for antibiotikaforbrug til produktionsdyr.

Det Veterinærmedicinske Råd fastslår, at der er generel, evidensbaseret viden om:

- A. at enhver brug af antibiotika fører til selektion af antibiotikaresistente bakterier
- B. at sygdomsfremkaldende bakterier kan overføres mellem dyr og mennesker
- C. at antibiotikaresistente bakterier overført fra dyr kan forårsage behandlingskrævende infektioner hos mennesker
- D. at selvom antibiotikaresistente bakterier er kendt som et globalt problem, har det lokale forbrug betydning for resistensniveauet lokalt
- E. at brug af andre antimikrobielle stoffer som fx zink- og kobberforbindelser i høje doser kan føre til selektion af bakterier, der er resistente over for disse stoffer og antibiotika
- F. at god hygiejne og dokumenterede arbejdsrutiner kan bidrage til at forebygge infektion.

Det Veterinærmedicinske Råd fastslår, at der er specifik dansk, evidensbaseret viden om:

- G. at forbrug af antibiotika til produktionsdyr i Danmark er lavt set i forhold til produktionens størrelse, når der sammenlignes med andre lande med intensiv husdyrproduktion
- H. at det samlede forbrug af antibiotika til produktionsdyr, især svin, i Danmark er reduceret ved en aktiv og målrettet indsats siden 2009
- I. at Gult kort-ordningen³ har været et vigtigt værktøj til at reducere antibiotikaforbruget til svin
- J. at dansk producerede kød- og mælkeprodukter generelt er dokumenteret fri for sundhedsskadelige rester af antibiotika.

Det Veterinærmedicinske Råd anerkender:

- K. at der er et politisk ønske og krav om yderligere reduktion af den mængde antibiotika, der anvendes til produktionsdyr, med særligt fokus på reduktion af de til humant brug vigtige antibiotika
- L. at en reduktion af antibiotikaforbruget er en afgørende faktor for reduktion af antibiotikaresistens
- M. at ændrede doseringsmetoder (fx afbrudt behandling straks ved symptomophør) vil kunne medføre et reduceret antibiotikaforbrug og dermed vil kunne bidrage til en reduktion i forekomsten af antibiotikaresistens
- N. at antibiotikaforbruget kan reduceres ved at begrænse anvendelse af flokbehandling og fremme individuel behandling
- O. at selektion af antibiotikaresistente bakterier i tarmkanalen hos produktionsdyr giver risiko for resistensudvikling af fødevarerhygiejnisk betydning

³ <https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Gult-kort.aspx>

- P. at der i svine sektoren er udfaset en række antibiotika, som er vigtige for behandling af mennesker
- Q. at antibiotikaforbrug meningsfuldt kan opgøres på flere forskellige måder afhængigt af formålet.

Det Veterinærmedicinske Råd vurderer:

- R. at der er behov for fortsat fokus på antibiotikaforbruget til både dyr og mennesker i et One Health perspektiv
- S. at der fortsat er potentiale for yderligere reduktion af det samlede forbrug af antibiotika til produktionsdyr i Danmark
- T. at reduktion af antibiotika til oral flokbehandling kræver et særligt fokus
- U. at den kommende udfasning (medio 2022) af lægemiddelzink generelt vil kunne blive en udfordring for samtidig reduktion af antibiotikaforbruget til svin
- V. at udfasningen af lægemiddelzink i svineproduktionen uden en trinvis reduktion frem til 2022 vil kunne medføre en akut stigning i antibiotikaforbruget til svin i 2022
- W. at det af hensyn til dyrevelfærd fortsat vil være nødvendigt at kunne anvende antibiotika til behandling af syge dyr
- X. at mikrobiologisk diagnostik, inkl. resistensbestemmelse før antibiotikabehandling, skal fremmes
- Y. at fortsat fokus på uddannelse af personer, der varetager dyrenes daglige pasning, er af betydning for korrekt anvendelse af antibiotika
- Z. at en kommende målsætning for antibiotikaforbruget til husdyr skal være nem at forstå og formidle samtidig med, at den kan bruges til sammenligning med tidligere og kommende forbrug
- Æ. at der er behov for forskningsprojekter, der genererer viden om ”god klinisk praksis” i samarbejde med specialiserede dyrlægepraksis med fokus på svin og dernæst på andre dyrearter
- Ø. at der er behov for en forstærket eller ny forskningsindsats på en række områder for at understøtte ønsket om reduktion i antibiotikaforbruget til produktionsdyr. Følgende områder behøver efter Det Veterinærmedicinske Råds vurdering et særligt fokus:
 - a. Sundhedsfremmende produktionsformer, fodring og management
 - b. Vaccination
 - c. Diagnostik
 - d. Forbedrede antibiotikabehandlingsstrategier
 - e. Forebyggelse af smitteintroduktion og intern smittespredning i besætninger
 - f. Alternativer til antibiotika med fokus på tiltag der reducerer behovet for antibiotika ved fravæning af grise
 - g. Hvorfor enkelte landbrug ligger tæt på grænseværdien i Gult kortordningen, mens de fleste landbrug ligger meget lavere i forbrug
 - h. Effekten af antibiotikaforbrug på miljøet.

